

Zápis z obhajoby Mgr. Marcela Ištvána

Student: Marcel Ištván
Studijní program: Filologie
Studijní obor: Germánské jazyky a literatury
Název práce: „Aplikácia textovo -optimalizačných technik a ich vplyv na adekvátne pochopenie textu“
Jazyk práce: slovenština
Jazyk obhajoby: slovenština a angličtina
Školitel: prof. PhDr. Jana Rakšányiová, CSc.
Oponenti: prof. Lenka Vaňková, Dr.
prof. PhDr. Mária Vajičková, CSc.
Datum obhajoby: 2. 2. 2017
Místo obhajoby: UK FF, nám. J. Palacha 2, Praha 1, místnost č. 318b.
Předseda komise: doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.

Obhajoba se konala dne 2.2.2017 od 14:30.

Přítomní členové komise: předsedkyně doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.
prof.dr.hab. Jan Pekelder
Mgr. Lucie Sedláčková, Ph.D
PhDr. Vít Dovalil, Ph.D
prof. PhDr. Jana Hoffmannová, DrSc.

14:30 Předsedkyně komise Marie Vachková zahájila obhajobu, představila sebe a přítomné členy komise a přítomné oponenty.

14:35 Školitelka Jana Rakšányiová seznámila přítomné s autorem dizertační práce, stručně zhodnotila kandidátovo studium a jeho disertační práci. Poukázala na fakt, že se již ve své diplomové práci tomuto tématu věnoval a během doktorského studia svůj výzkum prohloubil.

14:40 Kandidát Mgr. Marcel Ištván představil svou práci. Měl připravenou power-pointovou prezentaci v jazyce slovenském a komentář vedl v angličtině. Zmiňuje zejména:

- Hlavní výzkumné otázky: jak lze upravit text, aby se stal čitelnější a pochopitelnější
- Faktory ovlivňující adekvátnost mentální reprezentace

- Dvě strategie, které uplatňuje při úpravě textů: dialogický přepis a maximální optimalizaci struktury.
- Metodologii výzkumu: respondenti vyplňovali on-line dotazník, po čtení textu plnili úlohy a poskytovali volný komentář.
- Představuje použité texty, tři skupiny respondentů a nasbíraná data. Použitá data údajně tvoří 41-45% výzkumu.
- Upozorňuje na všeobecné výsledky výzkumu a ověřenou hypotézu, že hodnocení textů a schopnost odpovědět na otázky se optimalizací textů mění.
- Přepis do dialogu se jeví jako efektivnější metoda.
- Kandidát činí závěr, že nejlepší strategie by byla vytvářet komunikáty spolu s adresáty.
- Kandidát připouští, že z důvodu nedostatku nasbíraných dat nemohl některé hypotézy ověřit.

15:00 Předsedkyně komise vyzývá oponentku prof. Vajičkovou, aby představila svůj posudek, otázky k dizertační práci i závěr, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Kladně hodnotí schopnost autora při výběru teoretického rámce a oceňuje schopnost neodbočovat od tématu. Zaměřuje se na výtky k práci a vyzývá kandidáta k objasnění nejednoznačně použitých termínů, zejména: antecedent, referent, odkazování, a také chybně použitý termín derivace.

15:05 Předsedkyně komise dává slovo oponentce prof. Vaňkové. Ta představuje hlavní body svého posudku a závěr, že doporučuje předloženou disertační práci k obhajobě. Oceňuje velmi objektivní posuzování dat. Naopak kritizuje časté nepřímé citace bez následného uvedení zdroje, a dále nedostatečné zpracování teoretických východisek. Vyzve autora k doplnění následujících lingvistických termínů, kterým se v práci vyhýbá: propozice, presupozice, konektor, inference. Dále kandidátovi klade dotaz, zda lze v odborné literatuře najít jiné dělení než na vědecký a populárně naučný styl.

15:15 Předsedkyně komise stručně překládá pro prof. Pekeldera body oponentů do angličtiny.

15:16 Mgr. Ištván se vyjadřuje k hlavním komentářům oponentů:

- Připouští, že se termínům obraz-text a mentální reprezentaci nevěnoval hlouběji a to z časových důvodů. Práce by byla o moc obsáhlejší a v rámci pro něj vytyčeného cíle i časového horizontu těžko realizovatelná.

- Objasňuje pojem *referent* versus odkazování. Doplnuje, že jeho strategie byla tzv. „close-reading strategy“, zůstával tedy na povrchu textu a pojem *referent* se zde zdál méně adekvátní.
- Opravuje chybně použitý termín *derivace*, ve skutečnosti šlo o *flexi*.
- Vysvětluje a doplňuje následující pojmy: *corporate-identity*, *house-style*, *oddíl* versus *segment*.
- Připouští, že se záměrně vyhýbal použitím pojmů z pragmatiky jako *presupozice* či *interference*. Pokud by se textu věnoval z pragmatického pohledu, nešlo by již o zvolenou strategii „close-reading“.

15:25 Předsedkyně komise děkuje kandidátovi za výklad a zahajuje diskuzi.

V následné diskuzi vystoupili:

- Prof. Jan Pekelder: práci hodnotí negativně, má především výtky k neadekvátní délce práce a ke zvolenému jazyku (slovenština). Z metodologického i statistického hlediska hodnotí jako nesprávně zvolené třetí skupinu respondentů (studenti nizozemštiny). Poukazuje na asymetrii v designu výzkumu. Kandidát reaguje, že třetí skupinu zvolil, jelikož pro něj byla velmi dostupná, a tudíž data získal snadněji. Prof. Pekelder dále vytýká nedostatečné množství dat, které autorovi brání v potvrzení či vyvrácení hypotéz.
- Dr. Dovalil nesouhlasí s výběrem „kvantitativní metody“, přičemž design výzkumu je kvalitativní. Zásadní otázkou podle něj, kdo tedy hodnotí kvalitu textů. V práci to není uvedeno. V práci mu dále chybí podrobnější metodologie v rámci tvoření dotazníku. Kandidát připouští, že se některým tématům nevěnoval z časových důvodů. V některých případech by však šlo o vybočování od tématu a zvoleného cíle práce.
- Diskuze je vedena v angličtině.
- Prof. Vajíčková naznačuje, že obhajoba v angličtině je pro nic nepříjemné překvapení. Obhajuje zároveň zvolení slovenštiny jako jazyka dizertační práce, jde o běžnou praxi na českých a slovenských univerzitách.
- Prof. Vajíčková i pro. Hoffmannová vyzývají autora, aby objasnil termín *manipulace* (textu). Vnímají termín jako negativní. Autor namítá, že termín je podle něj neutrální synonymum k pojmu *optimalizace*.

- Prof. Hoffmannová hodnotí kladně především dialogizaci textů a odlišně zvolený přepis pro oba texty, které odpovídají realitě. Kandidát potvrzuje, že jeho snahou bylo především přiblížit se realitě použití textů (dotazy kladené druhou osobou v případě daňového formuláře a dotazy kladené uživatelem v případě návodu k fotoaparátu).

15:50 Předsedkyně komise ukončila samotnou obhajobu a komise zahájila neveřejné zasedání o klasifikaci obhajoby disertační práce.

Předseda komise seznámil studenta a přítomné s výsledkem obhajoby: Obhajoba disertační práce byla klasifikována s výsledkem

prospěl.

Zapisovatel: Iva Rezková

Jméno a podpis předsedy komise:
doc. PhDr. Marie Vachková, Ph.D.

Jméno a podpis dalšího člena komise:
PhDr. Vít Dovalil, Ph.D.